■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران
■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران
■ مدیر مسئول: مهدی گیوه‌کی

دوشنبه ۴ تیر ۱۴۰۳ | ۱۷ ذی‌الحجه ۱۴۴۵
۲۰ صفحه | سال بیست و پنجم - شماره ۶۷۹۶
Monday | June 24 | 2024

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۹۱۳۰۴۱۴۲ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۹۱۳۰۴۱۴۲ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

جام جم

تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
شاپا: ISSN1735-3637

■ پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

جام جم

جولان جاعلان در نظرسنجی‌های آنلاین

چرا نباید به نظرسنجی‌های آنلاین در این روزها اعتماد کنیم؟

آغاز رقابت‌های انتخاباتی ریاست‌جمهوری حالا بازار نظرسنجی‌ها (عموما آنلاین) داغ شده و با توجه به الگوریتم‌های تحت اختیار پلتفرم‌های اجتماعی، این موضوع برای ادمین این صفحات سهولت بیشتری پیدا کرده‌است. این‌که به‌راحتی یک موضوع به رأی گذاشته شود و نتایج هم براساس همان افزونه‌های این شبکه‌ها به نمایش درآید. این موضوع شاید بتوان در سوالاتی همچون این‌که کدام تیم فوتبال برنده بازی پیش رو می‌شود کارکردهای حداقلی داشته باشد اما در موضوعاتی همچون انتخابات ریاست‌جمهوری بیش از آن‌که قابل‌استناد باشد به نوعی جهت‌دهی به افکار عمومی را درپی‌دارد. فراوانی وجود این نظرسنجی‌ها در شبکه‌های اجتماعی طی ۱۰روز گذشته آن‌قدر بوده که حتی برخی از سوءاستفاده‌گران به تحریف این نظرسنجی‌ها در راستای اهداف خود دست زدند و حالا نگرانی‌هایی هم در رابطه با رواج این نوع آمارها شکل گرفته است. در کنار این نوع آمارده‌ی‌ها اما نمی‌توان از رصد و پایش کلان داده‌ها گذشت؛ به این معنا که خروجی آماری کلان‌داده‌های رخ داده در شبکه‌های اجتماعی چیزی است که در این فضا صورت گرفته و منوط به نظر احتمالی کاربران نیست. ساده شده این موضوع این است که می‌توان با پایش دقیق شبکه‌های اجتماعی و کاربران ایرانی آن متوجه شد کدام نامزد انتخاباتی در کدام پلتفرم اجتماعی تولید محتوای بیشتری را به همراه داشته است. صحت این گزاره انکارناشدنی است. همین حالا می‌توانیم متوجه شویم که پرتکرارترین واژه‌هایی که نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری از آن در فضای مجازی استفاده کرده‌اند کدام است اما این‌که یک کانال تلگرامی با یک نظرسنجی بدون شناخت جامعه آماری خود نموداری رنگین با پیشوند پرطمطراق «آخرین نظرسنجی» منتشر کند به‌نوعی تنزل معنای پژوهش و دانشی به نام آمارگیری است.

نظرسنجی‌های غیرمعتبر

در نظرسنجی‌های تلگرامی آمارهای متفاوت و متضادی از این‌که کدام نامزد، رئیس‌جمهور آینده خواهد شد، مشاهده می‌شود. در یک کانال، قالیباف بیشترین رأی را دارد؛ در کانال دیگر پزشکیان و در کانال دیگری جلیلی. نظرسنجی‌های آنلاین، به‌ویژه آنهایی که در شبکه‌های اجتماعی مانند توییتر، تلگرام و اینستاگرام برگزار می‌شود، به‌عنوان نظرسنجی‌های معتبر و دقیق شناخته نمی‌شود.

نقص در نمونه‌گیری

اولین و مهم‌ترین مشکل نظرسنجی‌های آنلاین، عدم دقت در نمونه‌گیری است. پژوهش‌های علمی، اصول و قوانینی دارند که مهم‌ترین آنها نمونه‌گیری صحیح است. در نظرسنجی‌های آنلاین هر کانال یا رسانه‌ای که نظرسنجی را منتشر می‌کند، معمولا مخاطبانی همفکر و با رویکرد مشابه دارد. این موضوع باعث می‌شود که نتایج نظرسنجی‌ها تنوع کافی را نداشته باشد و نتوان به آنها به‌عنوان نماینده نظر کلی جامعه اعتماد کرد. این مشکل در کانال‌هایی با تعداد اعضای کمتر حتی بیشتر نیز مشهود است؛ بنابراین نتایج نظرسنجی‌های آنلاین معمولا نمی‌توانند تصویر دقیقی از دیدگاه‌های مختلف جامعه ارائه دهد.

انگیزه غیرواقعی برای شرکت در نظرسنجی

بسیاری از نظرسنجی‌های آنلاین گزینه‌ای برای مشاهده نتایج ندارند یا مخاطب متوجه وجود این گزینه نمی‌شود. این امر باعث می‌شود کاربران از روی کنجکاوی و بدون داشتن نظر مشخص، گزینه‌ای را انتخاب کنند تا نتیجه نظرسنجی را ببینند. این انگیزه‌های غیرواقعی نیز می‌تواند دقت و صحت نتایج را به‌شدت تحت تأثیر قرار دهد. همین موضوع در پلتفرم تلگرام یکی از رایج‌ترین مصداق‌ها برای نادرستی نتایج به‌دست آمده از خروجی این نظرسنجی‌هاست.

مشکلات فنی و محدودیت‌های طراحی

یکی دیگر از موارد مهم در نادرستی نتایج این نظرسنجی‌ها این است که امکانی وجود ندارد که کاربر نظرش را تغییر دهد. به این معنا که امکان انتخاب اشتباه گزینه‌ها در نظرسنجی‌های آنلاین وجود دارد و در بسیاری از این نظرسنجی‌ها، امکان تغییر یا حذف نظر پس از ثبت وجود ندارد. این مسأله نیز می‌تواند به نتایج نادرست و غیرقابل اعتماد منجر شود.

تأثیرپذیری از ترول‌ها و ربات‌ها

نظرسنجی‌های آنلاین به‌راحتی می‌توانند مورد حمله ترول‌ها و ربات‌ها قرار بگیرند که با ایجاد حساب‌های جعلی و رأی‌دهی متعدد، نتایج را به نفع یا ضرر یک‌گزینه خاص تغییر دهند. این مسأله به‌ویژه در پلتفرم‌ها و کانال‌هایی که کنترل کافی بر کاربران جدید ندارند، بیشتر به چشم می‌خورد. مصداق‌های بی‌شماری از این رویه را می‌توان در بزنگاه‌های مهم اجتماعی و سیاسی همچون شهریور ۱۴۰۱ به چشم دید. این‌که به یکباره هشتگی در این فضا به ترندی میلیونی و در سطحی جهانی منتشر می‌شود اما در هیاهوی داغ این اتفاقات این موضوع به چشم نمی‌آید. نکته مهم در این میان این است که بدانیم در کنار این بی‌اعتباری نظرسنجی‌های آنلاین می‌توان از نتایج قابل اعتمادتر کلان‌داده‌ها استفاده کرد. هر چند خروجی آماری این کلان‌داده‌ها نیاز به تحلیل دارد و صرف عنوان کردن نتایج این خروجی‌ها هم می‌تواند با تحلیلی نادرست ارزش این داده‌ها را زیر سؤال ببرد. برای دستیابی به نتایج قابل اعتمادتر، استفاده از روش‌های معتبر و دقیق‌تر ضروری است. یکی از این روش‌ها، افکارسنجی شبکه‌های اجتماعی است. در این روش از نظرات واقعی در شبکه‌های اجتماعی و در جامعه هدف بزرگ‌تری استفاده می‌شود که می‌تواند به جمع‌آوری اطلاعات واقعی و قابل اعتمادتر کمک کند.

اعتماد به دانش آمار

نظرسنجی آماری یکسری بدیهیات معمول دارد که از جمله آن جامعه آماری و نحوه به‌دست آوردن پاسخ از همان جامعه آماری است. مهم این‌که هرچقدر جامعه آماری استفاده شده در این نظرسنجی‌ها از تعداد بیشتری برخوردار باشد، تعمیم خروجی آماری آن به کلیت بزرگ‌تری از جامعه درست‌تر است و مهم‌تر این‌که تنوع جغرافیایی یا نحوه نمونه‌گیری آماری هم می‌تواند به صحت نتایج به‌دست آمده، بینجامد. نظرسنجی‌های صورت گرفته در رسانه ملی نه صرفا در مورد انتخابات ریاست جمهوری که در رابطه با موارد دیگر هم از حداقل‌های دانش این حوزه بهره گرفته و همین موضوع است که می‌تواند به‌عنوان یک نمونه قابلیت تعمیم به جامعه بزرگ‌تری داشته باشد.

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۲:۰۷	نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۱۴
غروب آفتاب: ۱۹:۲۴	اذان صبح: ۰۳:۰۳
اذان مغرب: ۱۹:۴۵	طلوع خورشید: ۰۴:۵۰

امروز در تاریخ

■ زادروز منوچهر والی‌زاده، دوبلور/ ۱۳۱۹
■ زادروز هدیه تهرانی، بازیگر/ ۱۳۵۱

حکمت

امام علی(ع): ترسو را از زندگی، هیچ بهره‌ای نیست./ غررالحکم

واحه

بس‌که از ناسازی ایام، محنت دیده است
هرکه در دنیا دمی بوده است، آمرزیده است/ ناظم هروی

نکته‌روز

جیب‌بری خودروها!

چالش افزایش مصرف سوخت در ایران موضوع تازه‌ای نیست. نگاهی به نمودارهای آماری هم نشان از این دارد که به شکل آشکار و معناداری مصرف سوخت در ایران در شیبی افزایشی قرار دارد. برای آن هم دلایل بسیاری برشمردند؛ از افزایش خودروها گرفته تا نوع مصرف خودروهای داخلی که به باور بسیاری از کارشناسان از مهم‌ترین دلایل این افزایش مصرف سوخت عنوان شده است.

شیب افزایشی مصرف

در سال ۱۴۰۰ مصرف بنزین روزانه به ۹۱ میلیون لیتر، سال ۱۴۰۱ به ۱۰۴ میلیون لیتر و سال ۱۴۰۲ نیز به ۱۱۱ میلیون لیتر رسیده‌است.

انحراف سوخت

ناوگان فرسوده و انحراف سوخت یکی از دلایل افزایش مصرف است که در صورت اصلاح این روند، شاهد کاهش مصرف سوخت خواهیم بود.

هزینه تولید بنزین

هزینه تولید بنزین چقدر است؟ برای تولید پنج میلیون لیتر باید پالایشگاهی با سرمایه‌گذاری چهار میلیارد دلاری احداث شود که رقم قابل توجهی است.

صرفه‌جویی میلیارد دلاری

اگر خودروهای فرسوده از چرخه حمل‌ونقلی کشور خارج شوند ۹۰ میلیون لیتر سوخت در روز معادل سالانه ۲۳ میلیارد دلار صرفه‌جویی صورت می‌گیرد.

خودروهای بنزین‌خوار

مصرف بنزین خودروهایی که در کشور در حال تردد هستند به ازای هر ۱۰۰کیلومتر ۱۲ لیتر است که این عدد باید به چهار لیتر به‌ازای هر ۱۰۰کیلومتر که استاندارد جهانی است، برسد.

پیشخوان

روایت مکافات

درباره «فقط یک طاعون ساده»
داستان زندگی‌کردن در چنبره دروغ

نویسنده: لودمیلا اولیتسکایا
مترجم: آبتین گلکار
نشر: برج
سال انتشار: ۱۴۰۳

نویسنده ایده اصلی این کتاب را از حادثه‌ای واقعی در سال ۱۹۳۹ وام گرفته است. با گذشت سالیان متمادی از این اتفاق وحشتناک، دانسته‌های زیادی از آن در دسترس نیست و تمامی اطلاعات به‌صورت محرمانه نگهداری می‌شود. اولیتسکایا برای روایت داستان خود واقعیت را با تخیلاتش ترکیب کرده و اثری خواندنی با پایانی خوش خلق کرده‌است. وی احساسات مختلف مانند خشم، ترس، عشق، ایثار و... را در طول داستان برای خوانندگان به تصویر می‌کشد. او از تکنیک‌های شخصیت‌پردازی خیلی خوب آگاه بوده و شخصیت‌های قابل‌باوری ساخته است. شخصیت‌های این کتاب هم مانند بیشتر آثار روسی، نام‌هایی طولانی دارند و در طول داستان اسامی آنها به‌صورت کامل ادا شده‌است. این مسأله سبب شده برای خواندن اثر به تمرکز بیشتری نیاز داشته باشیم تا افراد مختلف را با یکدیگر اشتباه نگیریم. نویسنده سعی کرده با خلق فضایی نمادین، وضعیت سیاسی و اجتماعی شوروی را به مخاطبان خود نشان دهد. او فاصله میان مردم و حکومت را خیلی خوب ترسیم می‌کند و خفقان شدید زمان استالین را به همگان می‌نماید. در این اثر به‌شدت شاهد جابه‌جایی مکان‌ها هستیم و به‌صورت مداوم در موقعیت‌ها و محل‌های گوناگون مانند قطار، هتل، بیمارستان، آزمایشگاه و... حاضر می‌شویم. دانای‌کل قصه را روایت می‌کند و این مسأله کمک‌کرده تا دیدی همه‌جانبه نسبت به حوادث و اتفاقات مختلف داستان داشته باشیم.

درجهت عکس

دشت طلا!

برداشت نخستین خوشه‌های طلایی گندم از اوایل فروردین هر سال در کشور آغازو تا پایان شهریور ادامه دارد. براساس پیش‌بینی وزارت جهاد کشاورزی در سال زراعی جاری تولید ۱۳/۵ میلیون تن گندم از مزارع کل کشور برداشت می‌شود.
عکس: مهدی محبی/ ایرنا

حادثه

تصادف هولناک

■ تصادف‌های زنجیره‌ای یکی از هولناک‌ترین تصادفات رانندگی در جهان است. تازه‌ترین نمونه از این حوادث در بزرگراهی در چین اتفاق افتاده است.

کیوآرکد را اسکن کنید

جهان

آتش‌سوزی آخرالزمانی

■ یک ساختمان بلندمرتبه در شهر آستانه، پایتخت قزاقستان دچار حریق شده و نیروهای آتش‌نشانی در حال خاموش کردن آن هستند.

کیوآرکد را اسکن کنید

تبلیغات

طعنه تبلیغاتی

■ تبلیغ جالب و جذاب پپسی در سال ۲۰۰۱ با طعنه به رقیب خود کوکاکولا که ادعا داشته چهار برابر بیشتر از پپسی فروش دارد.

کیوآرکد را اسکن کنید

محیط‌زیست

رهاسازی بعد از درمان

■ یک قلاده کفتار که به علت مصدومیت یک سال تحت مداوا قرار گرفته بود، در طبیعت شهرستان کنگاور در شرق کرمانشاه رهاسازی شد.

کیوآرکد را اسکن کنید

پرتره

ناچو فرناندز با درآمد ۱۰ برابری از رئال به تیم گمنام عربستانی پیوست

نکته

پا به پول

تا سال‌ها لیگ کشور ژاپن محل بازنشستگی بازیکنان بزرگ فوتبال بود، این موضوع از یک دهه پیش به سمت لیگ کشورهای قطر و البته آمریکا تغییر پیدا کرد. یکی از مهم‌ترین دلایل این تصمیم هم سطح پایین‌تر این لیگ‌ها نسبت به لیگ‌های معتبر و البته درآمدزایی بود اما حالا لیگ عربستان با پول پاشی عجیبش جای مقصد نهایی این فوتبالیست‌ها را گرفته است. تازه‌ترین مسافر این لیگ هم ناچو فرناندز کاپیتان تیم رئال مادرید است.
رومانو، خبرنگار ایتالیایی نوشته ناچو فرناندز با دستمزد سالانه ۶۴۰ میلیارد تومان، ۱۰ برابر دستمزد در رئال به تیم گمنام القادسیه عربستان پیوست! کاپیتان رئال مادرید با کسب ۲۶ جام پرافتخارترین بازیکن تاریخ رئال در کنار مودریچ به شمار می‌آید.

رضا ایرانمنش در بیمارستان تحت عمل جراحی قرار گرفت

چهره

جوان اول روی تخت!

نسبت رضا ایرانمنش به حضورش با بیمارستان شاید با نسبت حضور ما با یک نهاد عمومی برابری کند. این اتفاق تلخ اما برای این بازیگر محبوب و دوست‌داشتنی همچنان در حال تکرار است و روز گذشته او دوباره تحت عمل جراحی قرار گرفت و در بیمارستان بستری شد. او ۱۲ سال پیش در مصاحبه‌ای گفته است «من تقریبا ۱۷ بار به بیمارستان رفتم، چهار سال پیش هم یک بار به کما رفتم، شاید باورتان نشود اما من ۴ ساعت کاملا مرده بودم و بعد از چهار ساعت دوباره برگشتم. خاطرات واضحی را به یاد دارم، احساس می‌کردم در خلأ هستم، می‌توانستم خیلی سریع به هر جا که اراده کنم بروم اما دلم نمی‌آمد از کنار جسمم آن طرف‌تر بروم، مثل یک رویا بود.»

تام هنکس در جدیدترین فیلم رابرت زمه‌کیس جلوی دوربین می‌رود

خبر

خاطره‌بازی با گذشته

ترکیب کارگردانی زمه‌کیس و بازیگری تام هنکس برای سینمادوستان فقط یادآور شاهکار «فارست گامپ» است و حالا این خاطره در حال تکرار است. «اینجا» فیلمی که رابرت زمه‌کیس، فیلمساز فارست گامپ را با بازیگران آن تام هنکس و رابین رایت دوباره همراه کرد، نوامبر امسال اکران می‌شود. این فیلم ابتدا قرار بود به‌طور انحصاری در لس‌آنجلس و نیویورک در ۱۵ نوامبر اکران شود و پس از آن، اکران محدودش را ۲۲ نوامبر آغاز کند و اکران گسترده‌اش از ۲۷ نوامبر آغاز شود اما اکنون گفته شده با اکران گسترده از ۱۵ نوامبر (۲۵ آبان) راهی پرده‌های سینماها می‌شود.
برای فیلم اینجا زمه‌کیس دوباره با نویسنده اریک راث همکاری کرد و این فیلمنامه با اقتباس از یک رمان گرافیکی به همین نام که سال ۲۰۱۴ توسط ریچارد مک گوایر منتشر شد، شکل گرفت.

